

Domadors de línies (i de paraules)

Marc Granell il·lustra amb poemes una selecció de l'obra del dibuixant Paco Giménez

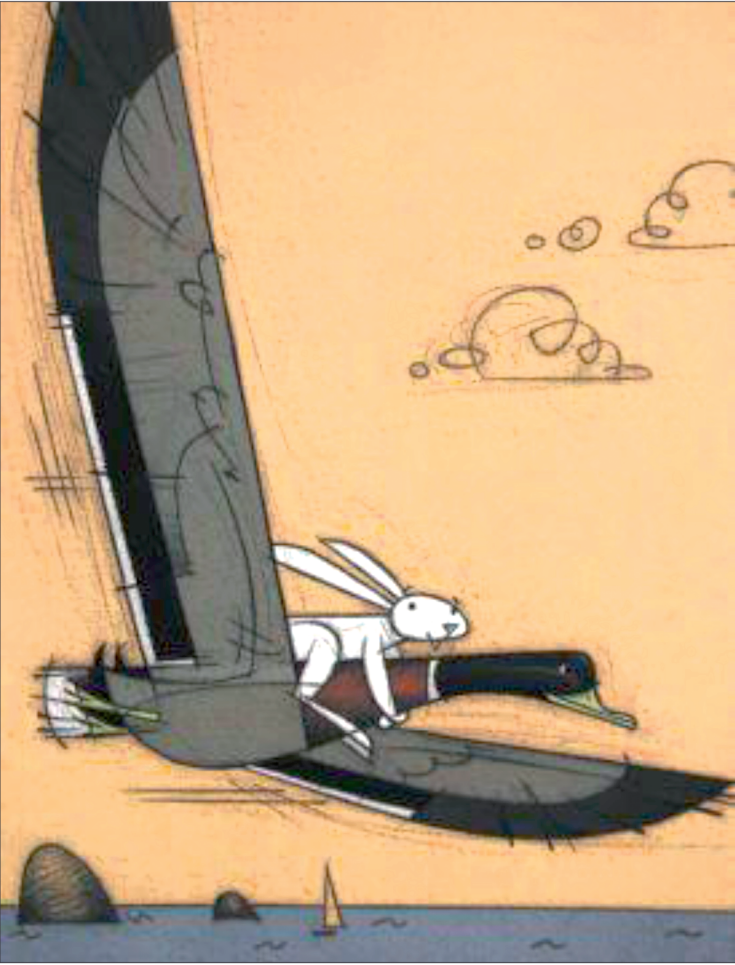
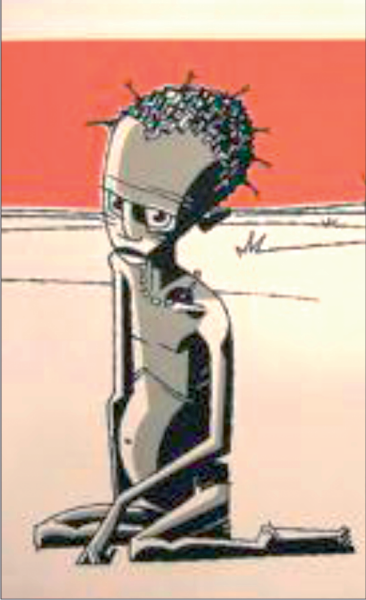
CARLOS PÉREZ

Perifèric Edicions acaba de publicar *El domador de línies*. El llibre ha estat una iniciativa del dissenyador Manel Granell, que ha volgut presentar i difondre una selecció, molt significativa, sobre l'obra de Paco Giménez, un dels il·lustradors més rellevants i renovadors de l'escena gràfica nacional que va iniciar la seua carrera professional fa més de trenta anys. En certa manera, la publicació és, també, un homenatge ben merescut a un dibuixant singular que, segons Teresa Durán, escriptora i especialista en literatura infantil i juvenil, és, sobretot, “un amic lleial, tímid, generós i humil”. Jo m'atreiria a afegir que “agosarat”, perquè s'ha atrevit a plantejar la seua faena en un país (que, de vegades, he definit com el de “la modernitat impossible”) molt complex pel que fa a plantejaments educatius i editorials que, a més, quant al llibre il·lustrat, apareix dominat (llevat d'excepcions ben notables, com les aportacions, entre d'altres, de Miguel Calatayud, Isidro Ferrer, Max o Arnal Ballester) per les pautes estètiques més rànies i per referències constants i perilloses a Walt Disney. Arribats en aquest punt, Paco Giménez (i uns altres col·legues seus) hauria de ser qualificat d'“heroi”. No s'ha d'oblidar que, amb paciència infinita, s'ha vist obligat a suportar, massa sovint, mals escriptors que procedeixen de la pràctica pedagògica i, desafortunadament, encara pensen que als xiquets els importen les bruixes, els ogres i les fades padrines. Així mateix, ha hagut de tractar amb editors que, sempre pendents de la subvenció i disposats a declarar que tenen un pressupost escàs, afirmen, sense cap vergonya, que la seua inversió és un “risc”, perquè no estan segurs que uns dibuixos “tan moderns” agradaran als pares i als xiquets.

Normalment, Paco Giménez ha hagut d'enfrontar-se amb textos que no coneixia per endavant. I, en abordar la seua faena, ha hagut de recórrer a la seua perícia com a dominador de línies i formes per a controlar la frase estranya i la paraula complicada, que sol aparèixer sorprenentment com el puma a la selva del Brasil. Aquesta vegada no ha estat així. Marc Granell, un poeta (i, per tant, un altre “heroi”) amb una solvència ben reconeguda, ha hagut de fer servir els seus recursos amb les paraules per a aproximar-se als dibuixos de Paco Giménez. El resultat ha estat un llibre exemplar, habitual en la tradició de la literatura i en l'art moderns de què són bons exemples les col·laboracions entre Vladimir Lebedev (que al començament del segle XX va renovar la il·lustració de llibres amb els seus dibuixos per a *El petit elefant* de Rudyard Kipling) i Samuel Marshak, entre el dibuixant Quentin Blake i Roald Dahl (s'ha d'assenyalar, necessàriament, el magnífic volum *Contes en vers per a xiquets perversos*) o els textos de Jacques Prévert a partir de les fotografies d'Ylla (*Des bêtes...* i *Le petit lion*). Tots eren domadors de línies, de formes, d'imatges i de paraules. Paco Giménez i Marc Granell també ho són.

De dalt a baix i d'esquerra a dreta, dibuixos de Paco Giménez sobre la balena, els somnis, el ball, la fam, el desig de volar i la bondat, recollits en el llibre *El domador de línies*, que acaba de publicar amb poemes de Marc Granell sobre aquests mateixos temes.

A LA LLETRA

Exàmens

ALBERT GARCIA I
HERNÁNDEZ

El diccionari Pompeu Fabra divaga bastant quan es tracta de definir què és un examen. La primera accepció mira cap a un altre lloc: “acció d'examinar”. Només al final diu: “prova escrita o oral a què és sotmès un candidat per a declarar si és apte a entrar en una escola, a obtenir un grau, un càrrec, l'aprovació d'una assignatura, etc.”.

Com s'hi pot quadrar una notícia apareguda fa unes quantes setmanes? Plantejarem un sil·logisme previ: sembla que cap subjecte no pot conduir si no ha passat l'examen corresponent. Cal deduir que l'examen permet que els conductors ho siguen. Cal deduir que qui no té l'aprovat és, si més no, un perill. Però la notícia deia que el 96,5 % dels conductors habituals suspendrien l'examen si s'hi sotmeteren de nou.

Volen dir que convivim amb un 96,5 % del total de conductors que no ho haurien de ser? Doncs és tot un miracle que hagen sobreviscut el miserable 3,5 % dels conductors aptes en aquesta selva del trànsit. Si hi afegim vianants, ciclistes, etc., el miracle ja és susceptible de beatificació i reconeixement per part de l'alemany encarregat de classificar qui és qui a l'Església. Si no estiguera tan pendent dels lefevrists, potser faria un favor ben gran al seu ramat subratllant fets providencials i inexplicables com els del trànsit.

“Declarar si un és apte o no...”. Un amic, metge de la mateixa edat de qui subscriu, recomanava: “si tens un problema de salut, procura visitar un metge de dretes; els d'esquerres ens vam passar el temps de la carrera entre la ‘vietnamita’, les manifestacions, les presons”. D'entrada, tenia raó. D'eixida, no. Potser el metge de dretes havia esborrat la pertinença a un context dictatorial i només es dedicava a estudiar i a aprovar exàmens fins a esdevenir un gran especialista. Un tècnic capaç d'atacar una cèl·lula amb eficàcia, sense voler saber-ne res més; sense voler saber què passa amb la resta del cos. Però qui realment guareix malalts és el metge de sempre, el que escolta més enllà del mal concret que proposa el pacient. Així ha estat pels segles dels segles. Un metge que, potser, havia estat declarat no apte un munt de voltes. Un protomàrtir, si volen, d'alguns aspectes de la llei Bolognya.

Quin psicoanalista va examinar i va declarar apte Sigmund Freud? Quin antropòleg va declarar apte Darwin? Quin astrònom va examinar Copèrnic? Difícil, la qüestió dels exàmens.

Solució? Potser trencar el mot: ex-amén.